

JAK JSEM NEZAČEALA PĚŠTOVAT

Červenec, 11. června 2020

Když mi bylo 11, máj bĕje nĕ pradá, da umĕl. V zĕ 89, ĕkoda. Moc bych bĕvala chtĕla vĕdĕt, co by staly po nĕm starĕ housle, krĕsnĕ starĕ poctivĕ nĕbytek a uĕ-vacĕ- prĕvo k zahradĕ. Nĕbytek si zrenovoval moje sestra a dodnes ho doma mĕ, ona je na tohle moc ĕikovnĕ. Housle putovaly na skĕ a ĕsem k jednomu chlapci. Zahradu si moje mĕti rozhodla ponechat.

Pradá byl tak trochu cvok. Mĕl obĕlanĕch celĕch sedm arĕ, nikde ani kousek prostoru, trĕjvnĕku, nic. Dvaadvacet ovocnĕch stromĕ, po celĕm obvodu pozemku rybĕzy a angreĕity. A malĕ zahravnĕ domek, pĕdorys to smĕlo mĕt maximĕlnĕ 5x4 metry. Typickĕ zahrĕdka v zahrĕdkĕskĕ kolonii, jak to tak dĕv bĕvalo.

Nikdy bych nevĕmila, kolik se dĕj do prostoru dvaceti metrĕ tverĕnĕch nacpat vĕcĕ. ĕekla bych, ĕe co dĕdovi doma nedovolila babi, to si zkrĕtka odstĕhoval na zahrĕdku, protoĕe tam babiĕka nechodila. Byla uĕ dost nepohyblivĕ v dobĕ, kdy jĕ ji poznala.

Pokladĕ tam skuteĕnĕ bylo hodnĕ. Holinky asi ĕjesty, nĕkolikero pĕjrnĕ pracovnĕch bot, patero vaĕĕkĕ, to vĕje v rĕznĕm stupni obnoĕenĕ. Stovky hĕbĕ-kĕ ohnutĕch i rezavĕch, ĕroubeĕky a matiĕky vĕjech velikosti a opotĕebenĕ, stohy novin, sloupce plastovĕch kyblĕ-kĕ, pytle s hadry, ne s obleĕenĕm, ale fakt nastĕ-hanĕmi hadry.

Pĕpravky plnĕ provĕzkĕ. Kouskĕ provĕzkĕ, peĕlivĕ smotanĕch, klidnĕ i jen deset centimetrĕ. I ten by se urĕitĕ podle dĕdy mohl hodit. Rozloĕenĕ kartonovĕ krabice. Tyĕky dĕevĕnĕ i klasickĕ armovacĕ drĕjty. Stovky zavaĕovaĕek. Co tam s nimi, kdyĕ v chatce nebyla ani voda ani elektĕina, to netuĕm. Role bublinkovĕ fĕlie, tĕmi, rĕznĕch ĕjĕk, nejmenĕ tak metrovĕ. Stohy papĕrovĕch obalĕ od mouky. A urĕitĕ jsem vĕc neĕ polovinu vĕcĕ zapomĕla. (Neboj, Danielo, na pradĕdu fakt nemĕjĕ.)

Chatku jsme s mĕti vyklidily, docela jsme si mĕjly. Tehdy jeĕtĕ nemĕla svĕho pozdĕjĕho pĕmĕtele. To bylo na podzim. Na jaĕe pĕjĕla na ĕadu samotnĕ zahrada. Nĕkolik stromĕ uĕ mĕlo svou slĕvu za sebou, a dĕdeĕek nebyl troĕkaĕ, takĕe to nebyly stromeĕky, jako se pĕstujĕ dnes a mĕĕete je otrhat rukou, ale vzrostlĕ stromy s bohatou korunou. Moje mĕti tenkrĕt rozhodla, ĕe ty, co neplodĕ, se zkrĕtka pokĕcĕ. Hezkĕ na tom byl ten termĕn ĕĕseĕ pokĕcĕ. Samozĕejmĕ jsme je kĕjely my dvĕ. Nucenĕ prĕje hadr.

Dodnes mĕ bolĕ ruce, kdyĕ si vzpomenu na vykopĕjĕnĕ paĕezĕ. Ale to by jeĕtĕ ĕlo. To jsem tak nĕjak i v tom vĕku chĕpala, ĕe ten strom zkrĕtka koĕeny mĕ a mĕt musĕ. Horĕjĕ to bylo s tĕmi angreĕity a rybĕzy. Ty sice nemĕly takovĕ koĕeny, za to u nich dĕda mĕl uĕ zmĕnĕnĕ poctivĕ armovacĕ drĕjty. A ne 40 cenĕĕkĕ v zemi, ale dobĕ metr. Jestli na ĕzemĕ ĕER oĕĕjval tornĕdo nebo jinou pĕmĕ-rodĕ katastrofu, kterĕ by mu ty tyĕky mohla vyvrĕtit, skuteĕnĕ nevĕm. Takĕe jsme kopaly dĕru. Respektive 14 dĕr, na to se opravdu nedĕj zapomenout.

Mãiti byla zoufalã, dokonce ji napadlo, Å¾e z prãice pãtminese pilku a udãlã fik a bude. Moje maminka nebyla moc technickã½ typ, a tak se docela divila, kdyÅ¾ se na milou pilku na Å¾elezo ony drãity jen vesele zaãklebily a udãlaly velice nesluãnã gesto. A drãely jak vã-ra boããã-. Co uãã. Nakonec jsme je vykopaly vãjechny. Mimochodem ji napadlo TO prolã-t vodou, takÅ¾e jsme nebyly jen udãtmeneã, ale i zabahnãnã. Umãt se dalo jen pod zahradnã- hadicã-ã€!

ãEkala jsem, Å¾e zasadã-me jahody a moããnã; nãjakou mrkev. Ale mãima asi chtãla dostãit odkazu dãdy, takÅ¾e jsme zaãaly pãstovat vãjechno. Od cibule a ãesneku pãmes ãipenãit aãã ke koãtmenovã a brukvovitã zeleninã, co byste si vzpomnãli, to tam bylo a plely jsme a pak i zavaãtmovaly a naklãdaly nebo krãjely do mrazãjku celãã Iãto a kus podzimu. Stromy plodily jak pominutã, takÅ¾e i ovocnã½ch ãããv a kompotã jsem si uããila. Ze spojenã- slov ããdomãicã- keãupã€ je mi i dnes na zvracenã-. ãalamãjdu nedokãããu ani vidãt natoãã polknout. Upãã-mnã jsem to uãã tehdy nemãla rãda.

Jedinã, co mã tam na galejã-ch tehdy bavilo, bylo vykopãvãinã- brambor. Pãmi pãstitelskã½ch pracã-ch na zãkladce mã naãje panã-uãitelka milovala i nenãvidãla zãroveã, protoÅ¾e jsem dokãzala sice poznat mrkev od petrãele uãã v okamãiku, kdy to vyraãilo, ale rozhodnã se mi to nechtãlo jednotit. V ãjestã tãã-dã jsem tedy z pracovnã-ch ãinnostã- mãla za dva. Maminka nechãpala, kdyãã jã- panã- uãitelka poloããila otãzku, jestli si myslã, Å¾e mãjm kladnã½ vztah k prãci.

No nemãla jsem, ale namakala jsem na nãã- soukromã plantãã jako otrok. A zadarmo a nãjakã znãmka mi mohla bãt ve ãkole ukradenã.

Ve 12 letech jsem to jen nemãla rãda. V 15 uãã jsem to zuãtmivã, nenãvidãla, protoÅ¾e jsem mãla ponãkud jinã pãedstavy o trãvenã- volnãho ãasu. A taky se mi zaãali lã-bit kluci. A asi i jã jim, protoÅ¾e leckterã½ se mnou ochotnã okopãjval a ryl a plel. Moããnã Å¾e prãvã tohle poloããilo zãklad k tomu, Å¾e dodnes ãã-kãjm, Å¾e ãenskã nesmã- bãt blbã a musã- si umãt ãã-ct o pomoc. Bylo to nejspãã zneuãã-vãinã- silnãjã- poloviãky lidstva, ale zas kdyãã mi pomohli, mãla jsem o to dãã-v ãas plã se vãnovat jim.

Nejlepãã- byl v tomhle ohledu Mã-ra. Kluk jak hora z vesnice, kterã½ byl zvyklã½ makat a na nic se neptat. Milovala jsem ho a moje maminka jeãitã vã-c, protoÅ¾e prãice udãlal za dva.

Milovat jsem ho pãtmestala v okamãiku, kdy jeho ãããrlivost pãtmerotla pro mã- ãonosnou mez a jã po jednã hãdce na tãma, Å¾e jsem se na svãho spoluããka z gymplu usmã-vala normãlnã a ne svãdnã, poprvã a naposledy od kluka dostala facku. Mãiti tehdy z nãjeho rozchodu nebyla nijak nadãjenã. Bylo mi 17 a uãã tenkrãit jsem si ãã-kala, Å¾e neãã pitomce a ãããrlivce, to radãji kãjmen na krk a ãmeka.

To mi tak nãjak zãstalo dodnes. Zãstala mi i ta nechũãã cokoliv pãstovat, takÅ¾e mãjm u domu na zahradã jen trãvnã-k, okrasnã keãme a svatã½ klid. Vãjechno tohle jsem manããelovi pochopitelnã preventivnã ãtmekla, aby nãj hodou nepoãã-tal s tã-m, Å¾e si bude pochutnãjvat na domãicã- zeleninã.

NaÁjtÁstÁ- máj rozum a nikdy má do niÁ•eho takovÁ©ho nenutil.

UbÁhlo 25 let a budu má-t druhÁ© vnuÁ•e.

Moje nechuÁp pástovat stÁjle trvÁj. ÁCEÁ-m dájl tÁ-m
Á•astÁji se v mojÁ- hlavÁ ovÁjem ozÁ½vÁj nesmÁvlÁ½ hlÁjsek, Á¾e by asi nebyl ÁjpatnÁ½
zÁjhon jahod a pájr keÁ™Á-kÁ- rajÁ•at a tam dole u plotu i nÁjakÁ© maliny.

Jen tak na utrhnutÁ-. Aby kluci vÁdÁli, jak
takovÁ© Á•erstvÁ© plodiny vÁbec chutnajÁ-.

Jakub se narodÁ- v Á™Á-jnu. Pokud si to
dobÁ™e pamatuju, tak pÁ™Á-prava zÁjhonÁ- na sÁjzenÁ- zaÁ•Á-nÁj prÁjvÁ podzimnÁ-m rytÁ-m. RÁ½Á•
mÁjm. TÁ©mÁÁ™ novÁ½ i po 11 letech tady, protoÁ¾e poslouÁ¾il pouze na udÁvlÁjnÁ- dá-r na
tÁ°je a habry a pájr tÁch krasavcÁ-, kterÁ© tu májm.

MoÁ¾nÁj je tohle poslednÁ- rok, kdy strÁjvÁ-m lÁ©to
jen s tÁ-m, co má doopravdy bavÁ-. Já skuteÁ•nÁ nevÁ-m. MoÁ¾nÁj ten rÁ½Á• nebudu
muset vzÁ-t do ruky, protoÁ¾e májm doma dva chlapy pÁ™e, sakra.

AjÁpÁjka a muzikanta. Na vesnici ideÁlnÁ-
kombinace.

MoÁ¾nÁj bych se mohla pÁ™emoct a zaÁ•Á-t sama a
vÁ©st k tomu i ty dva malÁ© piÁjkoty od dcery, aby z nich byli vesniÁ•tÁ-
kluci. KoneckoncÁ- jednou to nejspÁ-Áj nÁkdo z nich zdÁdÁ-. Ani
v nejbujnÁjÁ-m snu si nedokÁjÁ¾u pÁ™edstavit synka s motykou
v ruce. Ten má do budoucnosti Á°plnÁ jinÁ© plÁjny. A já mu je nebudu kazit.
Geny po dá-dovi muzikantovi nejspÁ-Áj máj. Ty pÁstitelskÁ© mu chybÁ- zcela. Nebo jsem
je v nÁm pouze nedokÁzala zaÁ¾ehnout. Kdo vÁ-.

A tak se ptÁjm:

Jak jste na tom Vy,
Kudlanky a KudlÁjnci, pástujete?

BavÁ- VÁs to?

Pokud ano, jak jste
se k tomu dostali a proÁ• to dávlÁjte?

UpÁ™Á-mnÁ
zvÁdavÁj KYTTKA